

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารความเครียดกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

การศึกษานี้ได้ศึกษาประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก คือ ครูใหญ่ ในภาคตะวันออก ปีการศึกษา 2548 จำนวน 76 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามข้อมูลและความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับจังหวัดที่ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็กได้ทำงานอยู่ โดยลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการบริหารความเครียดจากการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลักษณะของการจัดการกับความเครียดของ กู๊ด เอกลัน และแจคสัน (Gluld, Eklund, & Jackson, 1993 อ้างถึงใน เพ็ญศิริ โรจน์รุ่งศศิธร, 2545) และปาร์ค (Park, 2000 อ้างถึงใน แสงเดือน โอทาน, 2546) ใน 4 ด้าน คือ ด้านจิตวิทยา ด้านการผ่อนคลายทางร่างกายและจิตใจ ด้านกิจกรรมนันทนาการ และด้านการสนับสนุนทางสังคม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากความรู้สึก เรียงข้อความจาก เสมอ บ่อย ๆ บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง และไม่เคย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ผู้วิจัยอาศัยแบบสอบถามของ โคช (Koch, 1982) และณัญญิษฐ์ สวัสดิ์มงคล (2546) ใน 4 ด้าน คือ ด้านลักษณะของงาน บทบาทในการทำงาน ความสัมพันธ์ขององค์การ และการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากความรู้สึก เรียงข้อความจาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับวิธีการบริหารความเครียด และพฤติกรรมกาปฏิบัติงานของผู้บริหารจากเอกสารและตำราทั้งในและต่างประเทศ
2. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกับความเครียด และพฤติกรรมกาปฏิบัติงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ
3. นำทฤษฎี แนวคิด และข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหมดมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้วัดระดับการบริหารความเครียด และระดับพฤติกรรมกาปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการหาความเที่ยงตรง (Validity) การหาค่าจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยดำเนินการดังนี้

1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง และความถูกต้องของเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับความอนุเคราะห์ดังนี้

1.2.1 นายวิชัย พวงภาลีสิริ	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ชลบุรี เขต 3 |
|----------------------------|--|

- 1.2.2 ดร.ภารดี อนันต์นารี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 1.2.3 รศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผล
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 1.2.4 นายนิคม หมคราคี ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนอักษรศึกษา
- 1.2.5 นางนิภา บุรณกิจ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียน
บ้านคลองมือไทร

1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว
นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลอง (Try-Out) ใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา
เอกชนขนาดเล็ก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่
การศึกษาสมุทรปราการ เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ระหว่างคะแนนเฉลี่ยรายข้อกับ
คะแนนเฉลี่ยรวมของแบบสอบถามแต่ละด้าน (Item-Total Correlation) ได้ค่าสหสัมพันธ์ (r)
รายข้อของแบบสอบถามแต่ละตอนดังนี้

2.1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการบริหารความเครียด ของผู้บริหารสถานศึกษา
เอกชนขนาดเล็ก ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง .27 ถึง .65 (รายละเอียดปรากฏใน
ภาคผนวก ค หน้า 93)

2.1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา
เอกชนขนาดเล็ก ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง .33 ถึง .82 (รายละเอียดปรากฏใน
ภาคผนวก ค หน้า 94)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204 อ้างถึงใน ญัฐณิษฐ์
สวัสดิมงคล, 2547, หน้า 47) และได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามแต่ละตอนดังนี้

2.2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการบริหารความเครียด ของผู้บริหารสถานศึกษา
เอกชนขนาดเล็ก ได้ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) = .80 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค หน้า 93)

2.2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา
เอกชนขนาดเล็ก ได้ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) = .93 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค หน้า 94)

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการจัดส่งแบบสอบถาม ไปยังผู้บริหารที่เป็นประชากร ในภาคตะวันออกโดยจัดส่งพร้อมแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัยเพื่อส่งกลับคืนตามกำหนด

1.3 ติดตามแบบสอบถามส่วนที่ยังไม่ส่งคืนด้วยตนเอง เพื่อให้ได้แบบสอบถามครบตามจำนวนประชากรที่กำหนดไว้ในการศึกษาครั้งนี้

1.4 ได้รับแบบสอบถามคืนเป็นจำนวนทั้งสิ้น 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละร้อยของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

2. การจัดกระทำข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์

2.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการบริหารความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

ตอบในช่อง “เสมอ”	ให้ 5 คะแนน หมายถึง ใช้วิธีการนี้ มากที่สุด
ตอบในช่อง “บ่อยๆ”	ให้ 4 คะแนน หมายถึง ใช้วิธีการนี้ มาก
ตอบในช่อง “บางครั้ง”	ให้ 3 คะแนน หมายถึง ใช้วิธีการนี้ ปานกลาง
ตอบในช่อง “นาน ๆ ครั้ง”	ให้ 2 คะแนน หมายถึง ใช้วิธีการนี้ น้อย
ตอบในช่อง “ไม่เคย”	ให้ 1 คะแนน หมายถึง ใช้วิธีการนี้ น้อยที่สุด

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

ตอบในช่อง “มากที่สุด”	ให้ 5 คะแนน
ตอบในช่อง “มาก”	ให้ 4 คะแนน
ตอบในช่อง “ปานกลาง”	ให้ 3 คะแนน
ตอบในช่อง “น้อย”	ให้ 2 คะแนน

ตอบในช่อง “น้อยที่สุด” ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนนจากแบบสอบถามทั้ง 2 ส่วนข้างต้น ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 22-25) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ โปรแกรม Microsoft Exel และ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า และการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. การศึกษาระดับการบริหารความเครียดกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงใต้ กับพฤติกรรมการปฏิบัติงาน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยผู้วิจัยไม่ได้ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากการศึกษาข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้แนวทางของ เวอร์นอยและเวอร์นอย (Vernoy & Vernoy, 1997, p. 164) ดังนี้

$$r = \frac{\sum (Zx \cdot Zy)}{n} = \rho$$

โดยที่ $Zx = \frac{x - \mu x}{\sigma x}$, $Zy = \frac{y - \mu y}{\sigma y}$

$$\mu x = \frac{\sum x}{N} , \quad \mu y = \frac{\sum y}{N}$$

$$\sigma x = \sqrt{\frac{\sum (x - \mu x)^2}{N}} , \quad \sigma y = \sqrt{\frac{\sum (y - \mu y)^2}{N}}$$

โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2544, หน้า 316)

2.1 ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1 (ประมาณ .70 ถึง .90) ถือว่ามี ความสัมพันธ์กันสูง (ถ้าสูงกว่า .90 ถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก)

2.2 ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ .50 (ประมาณ .30 ถึง .70) ถือว่ามี ความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ .00 (ประมาณ .30 และต่ำกว่า) ถือว่ามี ความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงต่ำ

2.4 ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น .00 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง